SKYBOOK e-book

ประวัติศาสตร์ไทย ๔ สมัย

สุโขทัย ◆ อยุธยา ◆ ธนบุรี ◆ รัตนโกสินทร์

ประวัติศาสตร์ไทย ๔ สมัย

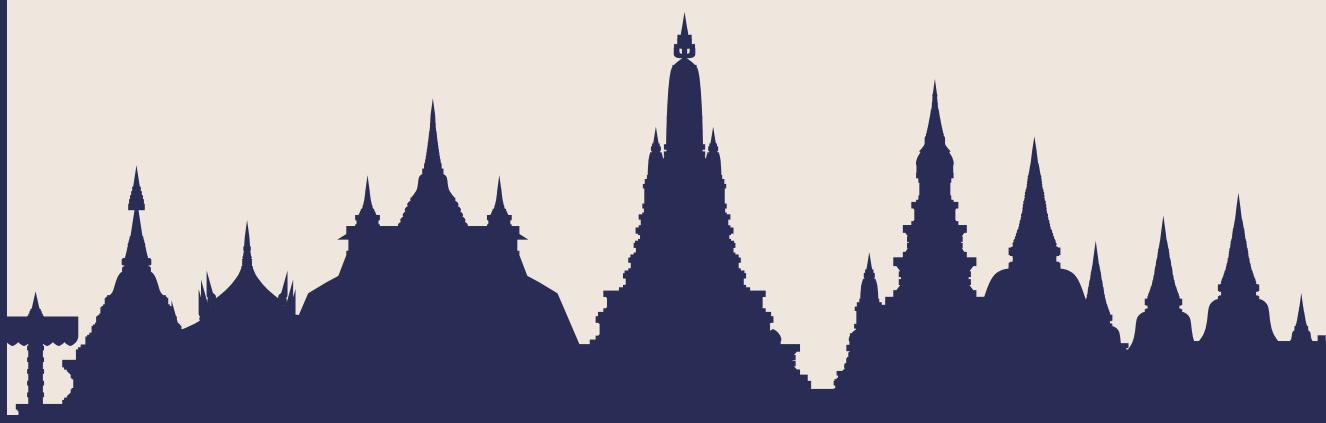
สุโขทัย ◈ อยุธยา ◈ ธนบุรี ◈ รัตนโกสินทร์

ประวัติศาสตร์ไทย ๔ สมัย

สุโขทัย ◆ อยุธยา ◆ ธนบุรี ◆ รัตนโกสินทร์

บรรณาธิการที่ปรึกษา ดร. ถนอมวงศ์ ล้ายอดมรรคผล
บรรณาธิการอำนวยการ ผ่องเพ็ญ อาชาเทวัญ **บรรณาธิการ** รุ่งโรจน์ อาชาเทวัญ
กองบรรณาธิการ รัตนา ภูมิพิทักษ์, ฐิติรัตน์ แม้นพยัคฆ์, อชิรพงศ์ ญาโนภาส
เล่าเรื่อง กฤชกร เพชรนอก **ออกแบบปก/คอมพิวเตอร์กราฟิก** ศิรินทิพย์ ใจปทุม
พิสูจน์อักษร สิริพรรณ โพธิ์ศรีสุข
เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ๙๗๘-๖๑๖-๕๙๑-๐๒๓-๖
SKYBOOK **จัดพิมพ์และจัดจำหน่ายโดย** บริษัท สกายบุ๊กส์ จำกัด ๒๘, ๓๐, ๓๒ ซอยรังสิต-ปทุมธานี ๑๖ ซอย ๗ ต.ประชาธิปัตย์ อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี ๑๒๑๓๐
โทรศัพท์ ๐-๒๙๕๘-๑๑๒๕-๗, ๐-๒๕๖๗-๕๑๑๙ โทรสาร ๐-๒๕๖๗-๕๑๐๕
e-mail : sales@skybook.co.th www.facebook.com/skybook.co.th
www.skybook.co.th

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ
กฤชกร เพชรนอก.
ประวัติศาสตร์ไทย ๔ สมัย.-- ปทุมธานี : สกายบุ๊กส์, ๒๕๖๖.
๑๕๘ หน้า
๑. ไทย--ประวัติศาสตร์. I. ชื่อเรื่อง.
๙๕๙.๓

คำนำสำนักพิมพ์

ประวัติศาสตร์ชาติไทยนับตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย กรุงศรีอยุธยา กรุงธนบุรี กรุงรัตนโกสินทร์ เป็นหลักฐานแสดงว่า คนไทยมีรากเหง้าที่มั่นคงแข็งแรง เพราะได้ร่วมกันต่อสู้ป้องกันแผ่นดิน และรักษาเอกราชมาอย่างยาวนาน ประเทศไทยจึงเป็นอิสระ เจริญรุ่งเรือง ชาวไทยทุกหมู่เหล่าล้วนสมานฉันท์ อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข โดยมีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสถาบันหลัก มีบรรพบุรุษผู้กล้าหาญและเสียสละ เป็นแบบอย่างของคนไทยที่มีคุณลักษณะสำคัญยิ่ง คือต่อสู้เพื่อปกป้องแผ่นดิน

การที่ประชาชนชาวไทยปัจจุบันโดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชน มีความรู้ความเข้าใจประวัติศาสตร์ไทยอย่างชัดเจนถูกต้อง จึงเป็นปัจจัยสำคัญของการสร้างจิตสำนึกความเป็นไทย เกิดความรักชาติ หวงแหนแผ่นดินและมรดกของบรรพบุรุษ เทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศไทย

สำนักพิมพ์สกายบุ๊กส์จัดทำหนังสือ **ประวัติศาสตร์ไทย ๔ สมัย** เพื่อร่วมสร้างสำนึกรักความเป็นไทย ส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน ตลอดจนคนไทยทุกคนรักและภูมิใจที่เกิดมาเป็นคนไทย และช่วยกันธำรงรักษาไว้ซึ่งเอกราชและอธิปไตยของไทยสืบไป

ผ่องเพ็ญ อาชาเทวัญ

สารบัญ

ประวัติศาสตร์ไทย สมัยสุโขทัย ๕

ประวัติศาสตร์ไทย สมัยอยุธยา ๒๔

ประวัติศาสตร์ไทย สมัยธนบุรี ๘๓

ประวัติศาสตร์ไทย สมัยรัตนโกสินทร์ ๘๙

บรรณานุกรม ๑๔๘

ขอบคุณแหล่งข้อมูลรูปประกอบ ๑๔๙

ประวัติศาสตร์ไทย

สมัยสุโขทัย

อาณาจักรสุโขทัย

รูปที่ ๑ แผนที่ภายในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

อาณาจักรสุโขทัยเมื่อประมาณพุทธศตวรรษที่ ๑๘ มีราชวงศ์**พ่อขุนศรีนาวนำถุม**ครองบ้านเมือง ทรงสถาปนาดินแดน**สุโขทัย**และ**ศรีสัชนาลัย**ขึ้นเป็นปึกแผ่น ในรัชสมัยพ่อขุนศรีนาวนำถุม อาณาจักรสุโขทัยมีอาณาเขตไม่ใหญ่นัก โดยครอบคลุมถึงเมืองฉอด ลำพูน น่าน และพิษณุโลก

พ่อขุนศรีนาวนำถุมมีพระราชโอรสพระราชธิดา คือ **พ่อขุนผาเมือง** พระราชโอรสองค์ใหญ่ ทรงเป็นอุปราชครอง**เมืองราด** อภิเษกกับ**นางสิขรมหาเทวี** พระราชธิดากษัตริย์ขอม จึงมีฐานะเป็นพระราชบุตรเขยของกษัตริย์ขอม ทั้งได้รับพระราชทาน**พระแสงขรรค์ชัยศรี**กับพระนาม**ศรีอินทรบดินทราทิตย์**ด้วย

พระราชโอรสองค์เล็กพระนามว่า **พระยาคำแหงพระราม** ทรงครองเมืองสองแคว (พิษณุโลก) ส่วนพระราชธิดามีพระนามว่า **นางเสือง** ทรงเป็นพระมเหสีของ**พ่อขุนบางกลางหาว** ครองเมืองบางยาง

รูปที่ ๒ พ่อขุนผาเมือง

ปราบขอมสบาดโขลญลำพง

เมื่อพ่อขุนศรีนาวนำถุมเสด็จสวรรคต เกิดเหตุการณ์**ขอมสบาดโขลญลำพง**ตั้งตนเป็นใหญ่ นำกำลังบุกเข้ายึดเมืองสุโขทัยไว้ได้ พ่อขุนผาเมืองกับพ่อขุนบางกลางหาวพระสหายจึงทรงวางแผนปราบกบฏครั้งนี้ โดยพ่อขุนบางกลางหาวทรงยกทัพมาตั้งอยู่ที่เมืองศรีสัชนาลัย พ่อขุนผาเมืองทรงยกทัพมาตั้งอยู่ที่เมืองบางขลัง ให้กวาดต้อนผู้คนเมืองบางขลงมาไว้ที่เมืองราดและเมืองสากอไก เพื่อไม่ให้ขอมสบาดโขลญลำพงมีที่ตั้งพักกองกำลังและหาเสบียงอาหารเพิ่มเติมตามเส้นทางระหว่างเมืองสุโขทัยกับเมืองศรีสัชนาลัย เป็นการบีบบังคับว่าหากจะยกทัพมาโจมตีเมืองศรีสัชนาลัยก็ต้องเดินทางตรงมารวดเดียว

จากนั้น พ่อขุนผาเมืองกับพ่อขุนบางกลางหาวก็ทรงยกทัพมายังเมืองศรีสัชนาลัยเพื่อตรวจกำลังทัพ แล้วเสด็จฯ กลับเมืองราด เป็นอุบายลวงให้ขอมสบาดโขลญลำพงเห็นว่าทั้งสององค์ประทับอยู่ที่เมืองศรีสัชนาลัย ไม่อาจยกกองทัพมาโจมตีตลบหลังได้ จึงยกทัพออกจากเมืองสุโขทัยเข้าโจมตีเมืองศรีสัชนาลัย พ่อขุนบางกลางหาวทรงส่งข่าวศึกถึงพ่อขุนผาเมืองที่เมืองราด พ่อขุนผาเมืองจึงทรงยกทัพจากเมืองราดเข้าเมืองสุโขทัยทันที

เมื่อขอมสบาดโขลญลำพงยกทัพมาถึงเมืองศรีสัชนาลัยก็เข้าต่อสู้กับพ่อขุนบางกลางหาว แต่ก็ต้องแตกทัพหนีไปเพราะพ่ายแพ้ต่อกลอุบายของพ่อขุนทั้งสอง ในที่สุดพ่อขุนผาเมืองก็ทรงยึดเมือง แล้วยกเมืองสุโขทัยให้แก่พ่อขุนบางกลางหาวปกครองสืบไป โดยถวายพระนามว่า **ศรีอินทราทิตย์**

การเมืองการปกครองสมัยสุโขทัย

ระยะแรกใช้วิธีการปกครองแบบพ่อปกครองลูก เรียกพระมหากษัตริย์ว่า “พ่อขุน” หมายถึง หัวหน้าของขุนในแคว้นต่าง ๆ ต่อมาในรัชสมัยของพระมหาธรรมราชาที่ ๑ (ลิไทย) เปลี่ยนพระนามเป็น “ธรรมราชา” หมายถึง “พระราชาผู้ปกครองโดยธรรม” ตามหลักพระพุทธศาสนา

การปกครองแบ่งเป็น ๓ ลักษณะ คือ

๑ การปกครองแบบพ่อปกครองลูก

พระมหากษัตริย์เปรียบเหมือนพ่อของราษฎร การปกครองแบบนี้ปรากฏเด่นชัดมากในสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช

๒ การปกครองแบบธรรมราชาหรือธรรมาธิปไตย

ยึดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา การปกครองแบบธรรมราชาเจริญรุ่งเรืองมากในสมัยพระมหาธรรมราชาที่ ๑

๓ การปกครองโดยยึดหลักสิทธิเสรีภาพ

พระมหากษัตริย์ไม่ได้ทรงใช้อำนาจอย่างเด็ดขาด ทั้งยังทรงให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการประกอบอาชีพด้านต่าง ๆ ตามความถนัด

เขตการปกครอง

กรุงสุโขทัยกำหนดเขตการปกครองเป็น ๓ ชั้น คือ

๑. ราชธานี

๒. เมืองลูกหลวงหรือเมืองหน้าด่าน

ตั้งอยู่รอบราชธานี ห่างจากเมืองหลวงมีระยะทางเดินเท้าประมาณสองวัน พระมหากษัตริย์ทรงส่งพระโอรสหรือเชื้อพระวงศ์ที่ไว้พระทัยได้ไปครองแต่ละเมือง มี ๔ เมือง คือ

ทิศเหนือ เมืองศรีสัชนาลัย (สวรรคโลก)
ทิศตะวันออก เมืองสองแคว (พิษณุโลก)
ทิศตะวันตก เมืองนครชุม (กำแพงเพชร)
ทิศใต้ เมืองสระหลวง (พิจิตร)

มีการเตรียมกำลังทหารไว้ป้องกันราชธานีหรือสมทบกับกองทัพหลวงเพื่อป้องกันศัตรู

๓. เมืองพระยามหานคร

เมืองชั้นนอก อยู่ห่างจากราชธานีออกไป พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งผู้ที่มีความสามารถไปปกครอง เมื่อราชธานีเกิดสงคราม จะได้รับคำสั่งให้ยกกำลังมาสมทบกับกองทัพหลวง มีหลายเมือง เช่น เมืองพระบาง เมืองฉอด เมืองเชียงทอง เมืองบางพาน และเมืองบางขลัง

๔. เมืองประเทศราช

เมืองที่อยู่นอกราชอาณาจักร ให้เจ้าเมืองปกครองกันเอง แต่ต้องส่งเครื่องราชบรรณาการแก่ราชธานี เมื่อเกิดสงครามจะต้องส่งกองทัพไปช่วยรบ เมืองเหล่านี้ได้แก่

ทิศใต้ เมืองนครศรีธรรมราช เมืองมะละกา เมืองยะโฮร์
ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ เมืองน่าน เมืองหลวงพระบาง เมืองเวียงจันทน์ เมืองเวียงคำ
ทิศตะวันตก เมืองทวาย เมืองหงสาวดี เมืองเมาะตะมะ

พระมหากษัตริย์แห่งกรุงสุโขทัย

อาณาจักรสุโขทัยมีความเจริญรุ่งเรืองในทุก ๆ ด้าน

สมดังชื่อเมือง “สุโขทัย”

ที่มีความหมายว่า “รุ่งอรุณแห่งความสุข”

ในสมัยสุโขทัยมีพระมหากษัตริย์ราชวงศ์พระร่วงปกครองรวม ๙ พระองค์

๑ พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ ปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์พระร่วง (พ.ศ. ๑๗๙๒-ปีใดไม่ปรากฏ)

๒ พ่อขุนบานเมือง (เริ่มรัชกาลปีใดไม่ปรากฏ-พ.ศ. ๑๘๒๒)

๓ พ่อขุนรามคำแหงมหาราช (พ.ศ. ๑๘๒๒-๑๘๔๑)

๔ พระยาเลอไทย (พ.ศ. ๑๘๔๑-๑๘๖๖)

๕ พระยางั่วนำถุม (พ.ศ. ๑๘๖๖-๑๘๙๐)

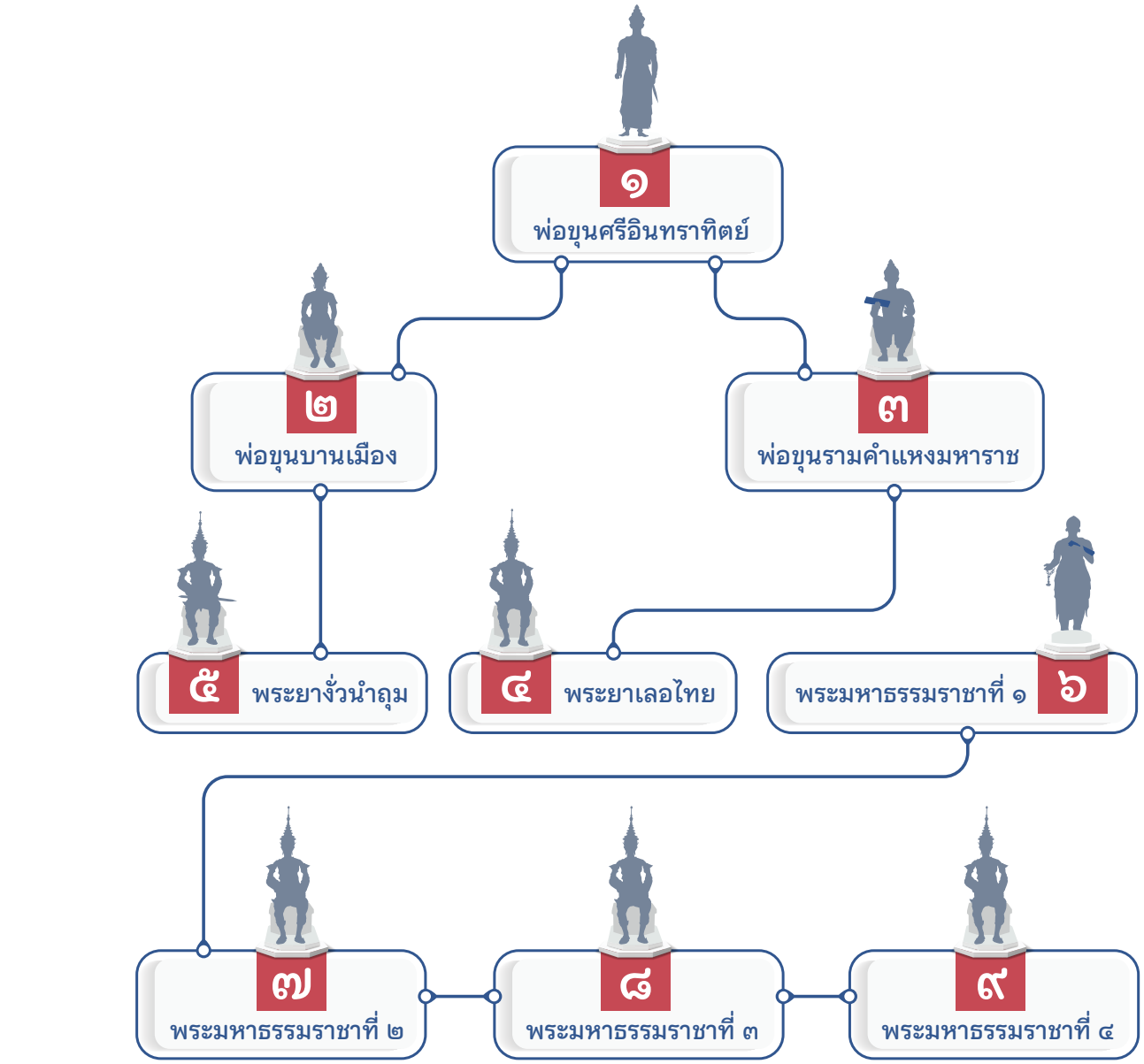
๖ พระมหาธรรมราชาที่ ๑ (ลือไทย, ลิไทย) (พ.ศ. ๑๘๙๐-๑๙๑๑)

๗ พระมหาธรรมราชาที่ ๒ (พ.ศ. ๑๙๑๑-๑๙๔๒)

๘ พระมหาธรรมราชาที่ ๓ (ไสลือไทย) (พ.ศ. ๑๙๔๒-๑๙๖๒)

๙ พระมหาธรรมราชาที่ ๔ (บรมปาล) (พ.ศ. ๑๙๖๒-๑๙๘๑)

แผนผังพระมหากษัตริย์อาณาจักรสุโขทัย

ปฐมกษัตริย์
แห่งราชวงศ์พระร่วง

รูปที่ ๓

พ่อขุนศรีอินทราทิตย์

(พ.ศ. ๑๗๙๒-ปีใดไม่ปรากฏ)

พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ ปฐมกษัตริย์ผู้สถาปนาราชวงศ์พระร่วงแห่งกรุงสุโขทัย พระนามเดิมว่า **พ่อขุนบางกลางหาว** พระมเหสีชื่อ**นางเสือง** มีพระราชโอรสพระราชธิดารวม ๕ พระองค์ พระราชโอรสองค์ใหญ่สิ้นพระชนม์ตั้งแต่ยังทรงพระเยาว์ พระราชโอรสองค์ที่ ๒ พระนามว่า **บานเมือง** พระราชโอรสองค์ที่ ๓ พระนามว่า **รามราช** ส่วนพระราชธิดาทั้งสองไม่ปรากฏพระนาม

ศึกขุนสามชน

เมื่อพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ทรงขจัดอิทธิพลขอมออกไปจากกรุงสุโขทัยสำเร็จแล้ว บ้านเมืองก็ยังไม่สงบ มีผู้นำกลุ่มต่าง ๆ หลายกลุ่มตั้งตัวเป็นใหญ่ พระองค์จึงทรงปราบแต่ละกลุ่มเพื่อให้อาณาจักรมั่นคง

สงครามครั้งสำคัญคือ ทรงยกกองทัพไปรบกับ**ขุนสามชน**เจ้าเมืองฉอด ซึ่งยกทัพมาตีเมืองตาก ศึกครั้งนั้นพระราชโอรสองค์เล็กซึ่งมีพระชนมายุ ๑๙ พรรษา ได้ทรงชนช้างชนะขุนสามชน พ่อขุนศรีอินทราทิตย์จึงทรงขานพระนามว่า **“พระรามคำแหง”** ซึ่งมีความหมายว่า พระรามผู้เข้มแข็ง หรือเจ้ารามผู้เข้มแข็ง

เสด็จสวรรคต

พ่อขุนศรีอินทราทิตย์เสด็จสวรรคตเมื่อใดไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัด

พระมหากษัตริย์
รัชกาลที่ ๒
แห่งราชวงศ์พระร่วง

พ่อขุนบานเมือง

(เริ่มรัชกาลปีใดไม่ปรากฏ-พ.ศ. ๑๘๒๒)

พ่อขุนบานเมือง เป็นพระราชโอรสองค์ที่ ๒ ในพ่อขุนศรีอินทราทิตย์กับนางเสือง พระนามเดิมว่า **บานเมือง** และเป็นพระเชษฐาของ**พ่อขุนรามคำแหงมหาราช**

เสด็จขึ้นครองราชสมบัติ

พ่อขุนบานเมืองเสด็จขึ้นครองราชสมบัติต่อจากพระราชบิดาตั้งแต่ปีใดไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัด

เหตุการณ์สำคัญ

ในรัชสมัยพ่อขุนบานเมืองไม่พบหลักฐานเรื่องราวที่เกิดขึ้นมากนัก ปรากฏแต่เพียงทรงทำสงครามขยายอาณาจักร โดยมีพระรามคำแหงพระอนุชาเป็นแม่ทัพ

เสด็จสวรรคต

พ่อขุนบานเมืองเสด็จสวรรคตในพุทธศักราช ๑๘๒๒

พระมหากษัตริย์
รัชกาลที่ ๓
แห่งราชวงศ์พระร่วง

รูปที่ ๔

พ่อขุนรามคำแหงมหาราช

(พ.ศ. ๑๘๒๒-๑๘๔๑)

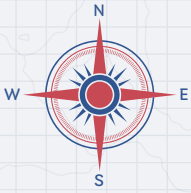
พ่อขุนรามคำแหงมหาราช เป็นพระราชโอรสองค์ที่ ๓ ในพ่อขุนศรีอินทราทิตย์กับนางเสือง พระนามเดิมว่า **รามราช**

เสด็จขึ้นครองราชสมบัติ

พ่อขุนรามคำแหงมหาราชเสด็จขึ้นครองราชสมบัติต่อจากพ่อขุนบานเมืองพระเชษฐา ในพุทธศักราช ๑๘๒๒

อาณาเขตของกรุงสุโขทัย

ในรัชสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช บ้านเมืองเจริญรุ่งเรืองยิ่งกว่ารัชกาลก่อน ๆ ทรงขยายอาณาเขตไปอย่างกว้างขวาง ดังปรากฏในศิลาจารึกหลักที่ ๑ ว่า

ทิศเหนือ

มี เมืองแพร่ น่าน พลัว (เมืองปัว อยู่ในจังหวัดน่าน) เมืองหลวงพระบาง

ทิศตะวันออก

มี เมืองสระหลวง (พิจิตร) สองแคว (พิษณุโลก) ลุมบาจาย (หล่มเก่า) สระคา ถึงฝั่งโขง เวียงจันทน์ เวียงคำ

ทิศตะวันตก

มี เมืองฉอด จดสมุทรห้า (อ่าวเบงกอล) พุกาม ล้านนา

ทิศใต้

มี เมืองคนที (กำแพงเพชร) พระบาง (นครสวรรค์) แพรก (ชัยนาท) สุพรรณภูมิ ราชบุรี เพชรบุรี นครศรีธรรมราช

พ่อปกครองลูก

ในรัชสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ทรงปกครองแบบพ่อปกครองลูก ทรงห่วงใยราษฎรที่ทุกข์ยาก โปรดฯ ให้แขวนกระดิ่งไว้หน้าประตูวัง เพื่อให้ราษฎรที่มีเรื่องเดือดร้อนไปสั่นกระดิ่งร้องทุกข์ถวายฎีกา ทรงแก้ไขความทุกข์ยากของราษฎรด้วยพระองค์เอง

ลายสือไทย

ในพุทธศักราช ๑๘๒๖ พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงประดิษฐ์อักษรไทย เรียกว่า **ลายสือไทย** ซึ่งมีลักษณะพิเศษกว่าตัวหนังสือของชาติอื่น ทรงประดิษฐ์พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์เพิ่มขึ้น ให้เขียนแทนเสียงพูดได้ทุกคำ และเรียงสระกับพยัญชนะในบรรทัดเดียวกันโดยไม่ต้องใช้พยัญชนะซ้อน ทำให้เขียนและอ่านหนังสือไทยได้ง่ายและสะดวกยิ่งขึ้น

รูปที่ ๕ ลายสือไทย

พระแท่นมนังศิลาบาตร

พ่อขุนรามคำแหงมหาราชโปรดฯ ให้สร้างพระแท่นมนังศิลาบาตรตั้งไว้ในดงตาล เป็นแท่นที่ประทับเมื่อเสด็จออกว่าราชการ ให้ราษฎรเข้าเฝ้าใกล้ชิด และทรงอบรมศีลธรรมจรรยาแก่ราษฎร เมื่อถึงวันโกนวันพระก็ให้ใช้เป็นอาสน์สงฆ์ ทรงนิมนต์พระภิกษุมาแสดงพระธรรมเทศนาบนพระแท่นมนังศิลาบาตร

รูปที่ ๖ พระแท่นมนังศิลาบาตร

องค์ศาสนูปถัมภก

พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงทำนุบำรุงพระศาสนา ทรงเป็นองค์ศาสนูปถัมภก ในวันเดือนเต็มเดือนดับ ทรงช้างเผือกรูจาครีขึ้นไปบูชาพระอัฏฐารส ณ วัดตะพานหิน และโปรดฯ ให้สร้างถาวรวัตถุไว้หลายแห่ง ทั้งยังสร้างพระพุทธรูปไว้หลายองค์

ทรงอาราธนาพระภิกษุสงฆ์ฝ่ายลังกาวงศ์จากนครศรีธรรมราชมาเผยแผ่พระพุทธศาสนาในกรุงสุโขทัยและอัญเชิญพระพุทธสิหิงค์จากลังกามาสู่กรุงสุโขทัย

เมื่อเข้าพรรษาก็ทรงปฏิบัติเป็นแบบอย่าง ชาวเมืองจึงรักษาศีลกันตามศรัทธา เมื่อออกพรรษาแล้วก็ทอดกฐินถวายปัจจัยแด่พระสงฆ์ และจัดงานเฉลิมฉลอง

รูปที่ ๗ พระอัฏฐารส

เจริญพระราชไมตรีกับอาณาจักรใกล้เคียง

รูปที่ ๘ พระบรมราชานุสาวรีย์สามกษัตริย์

พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงสร้างพระราชไมตรีกับพระสหายสนิทสองพระองค์ซึ่งเป็นศิษย์ร่วมอาจารย์ในสำนักพระสุกทันตฤาษี ณ เมืองละโว้ (ลพบุรี) คือ **พ่อขุนมังราย** แห่งอาณาจักรล้านนา และ**พ่อขุนงำเมือง** แห่งอาณาจักรภูกามยาว (พะเยา)

พระองค์ทรงยอมให้พ่อขุนมังรายขยายอาณาเขตล้านนาทางแม่น้ำกก แม่น้ำปิง และแม่น้ำวังได้อย่างสะดวก เพื่อให้เป็นกันชนระหว่างจีนกับสุโขทัย ต่อมาเมื่อพุทธศักราช ๑๘๓๙ พ่อขุนรามคำแหงมหาราชและพ่อขุนงำเมืองได้เสด็จฯ ไปทรงช่วยพ่อขุนมังรายสร้างเมืองเชียงใหม่

ด้านเมืองมอญ

มีพ่อค้าชาวไทยใหญ่ชื่อมะกะโทเข้ารับราชการอยู่ในราชสำนักของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช มะกะโทผูกสมัครรักใคร่กับพระราชธิดาแล้วพากันหนีไปอยู่เมืองเมาะตะมะ ต่อมาพุทธศักราช ๑๘๒๔ ได้ฆ่าเจ้าเมืองเมาะตะมะแล้วขึ้นเป็นเจ้าเมืองแทน แล้วขอพระราชทานอภัยโทษต่อพ่อขุนรามคำแหงมหาราช พ่อขุนรามคำแหงมหาราชพระราชทานนามว่า **พระเจ้าฟ้ารั่ว** และทรงให้เมืองมอญเป็นประเทศราชของกรุงสุโขทัย

ด้านเมืองจีน

พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงส่งราชทูตไปเมืองจีน ๓ ครั้ง เพื่อเจริญสัมพันธไมตรี

เสด็จสวรรคต

พ่อขุนรามคำแหงมหาราชเสด็จสวรรคตในพุทธศักราช ๑๘๔๑ ทรงครองราชสมบัติ ๑๙ ปี